

STADSMUSEUM WOERDEN

Beleid 2016-2019

Leo Gestel (1881 – 1946), Emmetje

Inleiding

Het Stadsmuseum Woerden is gevestigd in het voormalige 16^e-eeuwse stadhuis van Woerden dat tot aan het eind van de 19^e eeuw als raadhuis in gebruik is geweest. Na een periode als kantongerecht te hebben gefunctioneerd, werd het monument in 1933 ingericht als gemeentemuseum dat de voorwerpen exposeerde die te maken hadden met de geschiedenis van Woerden. De conservator woonde met zijn familie in het pand en gaf rondleidingen door de uitstalling curiositeiten en demonstreerde objecten.

In 1984- 1986 volgde een grondige restauratie van het pand en opende het, onder de gemeente ressorterende, Stadsmuseum Woerden zijn deuren. In 1995 werd de Stichting Stadsmuseum Woerden opgericht waarmee weliswaar het predicaat ‘gemeentelijk’ verviel maar de banden vanwege financiële afhankelijkheid en collectie-eigendom bleven bestaan.

In de oprichtingsstatuten van de Stichting Stadsmuseum Woerden in 1995, is de doelstelling als volgt verwoord: ‘het inrichten, in stand houden, beheren en exploiteren van een museum in de gemeente Woerden teneinde het cultuur-historisch erfgoed van de woongemeenschappen in de gemeente Woerden te bewaren en alle vormen van kunst bij een breder publiek te introduceren’. Het Stadsmuseum functioneert sindsdien als zelfstandige stichting die voor haar exploitatie wordt ondersteund met gemeentelijke subsidie.

Het organiseren van exposities op het gebied van kunst en in mindere mate de cultuurhistorie van Woerden, is precies wat het Stadsmuseum sinds 1995 met passie en toewijding, maar vrijwel onveranderd, doet en dat sinds die tijd een constante maar bescheiden stroom bezoekers levert: ca. 8.000 – 10.000 per jaar. Naast de expositie van een aan Woerden en het Groene Hart gelieerde vaste opstelling van kunst en historische objecten, organiseert het museum jaarlijks een viertal wisselende tentoonstellingen op het gebied van beeldende kunst en/of cultuurhistorie.

Deze status quo nog enkele jaren op huidige wijze handhaven zou op den duur regressie voor het museum betekenen. Door de recessie, ontwikkelingen in de museummarkt, veranderende wensen van publiek en politiek, worden er andere eisen gesteld aan musea. Ook het Stadsmuseum Woerden dient met deze veranderingen rekening te houden en wordt uitgedaagd om toekomstproof te worden. Dit beleidsplan, met daarin de nieuw geformuleerde missie en visie, alsmede de te behalen doelen voor de komende jaren is daar een aanzet toe.

1. ALGEMEEN

Missie en Visie

De in 1995 in de statuten geformuleerde uitgangspunten voor het museum: 'het inrichten, in stand houden, beheren en exploiteren van een museum in de gemeente Woerden teneinde het cultuur-historisch erfgoed van de woongemeenschappen in de gemeente Woerden te bewaren en alle vormen van kunst bij een breder publiek te introduceren', staan nog steeds maar voldoen niet helemaal meer. Het bewaren van het erfgoed en het introduceren van kunst is geen doel op zich, maar een middel om een hoger doel te dienen. Het hoger doel daarvan ontbreekt tot op heden. De aangescherpte variant zou als volgt verwoord worden:

Het Stadsmuseum Woerden biedt een 'portret van de stad en omstreken' in geschiedenis en kunst alsmede een portret van beeldende kunst in het algemeen, waarmee bewoners van Woerden e.o. zich kunnen identificeren, onderling verbinden en verrijken.

Visie

Het Stadsmuseum Woerden biedt, door het organiseren van diverse activiteiten en evenementen (o.a. exposities), bewoners van Woerden en omstreken een kijk op de cultuur, historie en beeldende kunst van de eigen stad en streek. Deelnemers hieraan leren, genieten, verbazen en verrijken zich en kennen door die ervaring een hogere waarde toe aan hun eigen leefomgeving. Zij voelen zich meer verbonden met de stad, streek en haar bewoners en ontwikkelen zich hiervan als ambassadeur. Ook deelnemers aan activiteiten, evenementen en exposities georganiseerd door het Stadsmuseum Woerden op het gebied van beeldende kunst in het algemeen, leren, beleven, genieten, verbazen en verrijken zich.

Kerntaak van het stadsmuseum is om die activiteiten te ontwikkelen op het gebied van cultuurhistorie en beeldende kunst waarvan bezoekers leren, genieten, waarover men zich verbaast en waarmee men zich verrijkt voelt. Om Woerdenaren een stap te laten nemen, om ze daadwerkelijk te motiveren om deel te nemen aan deze activiteiten/ evenementen is het belangrijk dat e.e.a. uniek, aantrekkelijk, prikkelend en waardevol gepresenteerd wordt.

ICOM

Daarnaast onderschrijft Stichting Stadsmuseum Woerden de ICOM-definitie van wat een museum is en doet en werkt zo goed als mogelijk is, binnen beschikbare financiële middelen, volgens deze richtlijn. “Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat van de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoegen.” Daarnaast is bestuur, staf en medewerkers op de hoogte van Ethische Code voor musea en zal deze voor zover relevant en toepasbaar naleven.

Ontwikkelingen in de museummarkt

De unieke, aantrekkelijke en prikkelende presentatie van een volwaardig aanbod activiteiten door het Stadsmuseum Woerden is buitengewoon belangrijk. Meer Woerdenaren moeten overgehaald worden deel te nemen aan activiteiten/ evenementen van het museum. Zij moeten ‘zin’ hebben in het Stadsmuseum terwijl er ook zoveel andere lekkere hapjes worden aangeboden. Dat wordt steeds moeilijker. Enerzijds door een veranderende museummarkt, anderzijds door de fysieke beperkingen van het museum pand.

Uitbreiding

Nu voelt Stichting Stadsmuseum Woerden zich geenszins genoodzaakt zich in haar activiteiten te beperken tot de fysieke ruimte van het pand waarin ze gehuisvest is. Er kunnen ook events en tijdelijke exposities op andere locaties aangeboden worden. Het museum, gevestigd in het ‘stede huys’, is klein en fungeert als ‘historisch interieur’, museum voor archeologie, museum voor Woerdense geschiedenis en kunst en daarnaast periodiek als museum voor ‘alle andere’ vormen van kunst. Voor de toekomst bestaat daarnaast ook de grote wens om voor de Woerdense schilder Leo Gestel een permanente expositie in te richten. Heel veel onderwerpen in 1 monument. Het Stadsmuseum barst uit zijn voegen. Al zeker een decennium bestaat daarom de vurige wens om het museum uit te breiden om meer rust en ruimte en betere condities te creëren. Diverse plannen zijn ontwikkeld, maar kwamen niet tot uitvoering.

Verwachtingen

Door ontwikkelingen in de museummarkt alsmede door toenemende wensen en verwachtingen van potentieel publiek dreigt het Stadsmuseum zoals het zich tot op heden manifesteert, achterop te raken. Het hedendaagse museumpubliek is verwend. Ons land biedt juweeltjes van tentoonstellingen

in state-of-the-art gemoderniseerde panden met professionele horeca. Het museumpubliek, ook het plaatselijke, vraagt om een unieke ervaring en stelt eisen aan de kwaliteit van presentatie en service. Het monumentale pand met het originele interieur waarvan de bedrijfsvoering vrijwel geheel door vrijwilligers wordt gedaan, wordt over het algemeen door bezoekers als charmant ervaren. Een echt ouderwets kleinschalig museum. Leuk als je er toevallig tegen aanloopt en geen al te hoge verwachtingen hebt. In tegenstelling tot wat 'wij' als medewerkers en betrokken Woerdenaren vaak denken, is de bezoeker best tevreden. Via feedback aan de balie of het gastenboek blijkt vaak dat de bezoeker het museum, net als de plaats Woerden, veel leuker vindt dan men dacht. Niettemin is het zinnig eens een gedegen bezoekersonderzoek te houden waarin wordt onderzocht waarin de aantrekkelijkheid en waarin een eventuele behoefte schuilt.

Presentatie

Het Stadsmuseum Woerden haalt momenteel het uiterste uit de beschikbare financiële middelen en weet met veel kunst en vliegwerk volwassen exposities te verwezenlijken. Maar dat is niet genoeg. Het interieur van het museum en de wijze waarop objecten in de vaste opstelling worden gepresenteerd verliest door veroudering haar decorum enigszins. Zeldzame archeologische objecten liggen bijna terloops in vitrines, terwijl ze door professionele presentatie en belichting veel meer tot hun recht zouden kunnen komen. De meest basic functies in het museum, entree, balie en sanitair voldoen niet meer aan de hedendaagse wensen.

Het Stadsmuseum Woerden moet zich tot op heden noodgedwongen beperken tot het aanbieden van de meest gangbare manier van (kunst)beleving: kijken naar een schilderij aan de muur of een object in een vitrine, met uitleg op een bordje ernaast. Graag zou ze kiezen voor vernieuwende presentatiemethoden via multimedia of decorbouw. De hedendaagse museumbezoeker, zeker kinderen en jeugd, is zo gewend geraakt aan 'interactie en experience' dat gewoon kijken of een speurtocht doen geen aantrekkingskracht meer heeft. Opvallend is ook dat het Stadsmuseum Woerden vrijwel alleen door kinderen wordt bezocht binnen het door school verplichte kunst- en cultuureducatieprogramma van het plaatselijke KUVU. Dat terwijl het museum voor kinderen tot 18 jaar gratis toegankelijk is. Jammer want de gemeente stelt uitdrukkelijk als voorwaarde bij subsidie, dat de jeugd bereikt moet worden. Daarnaast hebben de vijf grote culturele instellingen in Woerden gezamenlijk een cultuurbeleid geformuleerd waarin ligt de focus op de jeugd en waarin de culturele instellingen zichzelf de taak opleggen om jeugd te inspireren en te verleiden om bezig te gaan met Kunst en Cultuur. Het Stadsmuseum Woerden wil daarom heel graag een voor kinderen (ca. 5 – 12 jaar) aantrekkelijk aanbod realiseren.

Kortom, het Stadsmuseum trekt een relatief kleine en vaste groep bezoekers, 'Vrienden' van het museum en maatschappelijk betrokkenen, jeugd via school, archeologie- en kunstliefhebbers. Maar

voor cultuurliefhebbers van buiten, veel Woerdenaren, kinderen, maar ook jeugd, jongvolwassenen en gezinnen is het 'hapje' Stadsmuseum nog niet lekker genoeg.

Jonge bezoeker op 'de Romeinse zolder' gebogen over een model van een Romeins Castellum

2. Gezamenlijke ambitie

De Gemeente Woerden wil haar rol als kunstbezitter en collectiebeheerder aan de specialist overlaten en bracht daarom de Kunst in de Openbare Ruimte (buitenbeelden) al onder bij het Stadsmuseum. Het Stadsmuseum heeft voor een groot deel van de beelden het eigendom en de beheerstaak gekregen. De gemeente wil op korte termijn ook alle 'binnenkunst' in eigendom overdragen aan het Stadsmuseum. Ook het depot, momenteel gevestigd in het stadhuis van Woerden komt per 1 januari 2017 te vervallen. De verantwoordelijkheid in de rol als kunstbezitter en collectiebeheerder wordt daardoor voor het Stadsmuseum groter.

De gemeente Woerden heeft de vijf grote culturele instellingen in Woerden gevraagd om het cultuurbeleid voor de periode 2016 - 2019 in Woerden vorm te geven. Het Klooster (muziekschool en theater), het KUVO (cultuureducatie), het CPW (Cultureel Platform Woerden) en Stichting Regiobibliotheek het Groene Hart hebben in samenwerking met het Stadsmuseum een gezamenlijke ambitie neergelegd. Het stuk heeft een prikkelende titel die verwijst naar het feit dat Woerden in cijfers de meeste gemiddelde stad is van Nederland: 'Woerden, meest creatieve stad van Nederland, voorbij het gemiddelde'. Omdat het Woerdense culturele leven door veel meer instellingen, clubs en stichtingen wordt vormgegeven, zijn ook zij na een eerste opzet benaderd voor input voor het stuk. De doelstellingen die uiteindelijk zijn geformuleerd en waar het Stadsmuseum Woerden zich in kan vinden zijn de volgende:

Doelstellingen van het cultuurbeleid voor de jaren 2016-2019:

1. Blijvende culturele bagage voor alle kinderen en jongeren
2. De functie van kunst en cultuur breder inzetten: naast jeugd ook focus op ouderen en doelgroepen in het sociale domein.
3. Versterking van de identiteit door een gezamenlijke geschiedenis
4. Investeren in Woerdens talent
5. De culturele as: meer rendement door samenwerking en flexibiliteit van mensen, expertise en locaties

Ambitie 1 en 3. Blijvende culturele bagage voor alle kinderen en jongeren en versterking Identiteit door een gezamenlijke geschiedenis

Verbinding door gezamenlijke geschiedenis

Het Stedsmuseum is overtuigd van de waarde van de verbindende factor in een samenleving door het hebben van een gezamenlijke geschiedenis (punt 3) en is graag bereid de vensters uit het Verhaal van Woerden, fysiek of digitaal in beeld te brengen, voornamelijk voor de jeugd. Er zijn daartoe nog wel wat 'fysieke-ruimtelijke en financiële' hobbels te slechten. De Woerdense geschiedenis kent vele tot de verbeelding sprekende 'historiën' die al met de Romeinen begint en die in 42 vensters als het 'Verhaal van Woerden' is verwoord. De Romeinen stichtten Woerden, er zijn Frankische resten gevonden in het Romeins castellum, de Spanjaarden belegerden de stad in de 80-jarige oorlog waarbij Woerden miraculeus aan onheil ontsnapte, Woerden zette de eerste Nederlandse martelaar gevangen, was onderdeel van de Oude Hollandse Waterlinie etc. Woerden mag zich aldus verheugen in een ongelooflijke verhalenrijkdom die de basis zou kunnen zijn van vele culturele uitingen. De 42 vensters met de belangrijkste historische gegevens zijn in beeld gebracht op de website het Verhaal van Woerden. Deze website is inmiddels al weer wat jaren oud en krijgt in 2016/2017 een update en facelift. Wordt beter toegankelijk op diverse informatiedragers, krijgt beeldmateriaal in hogere resolutie zodat deze ook geschikt is voor spreekbeurten en drukwerk, krijgt inhoudelijke aanvullingen en een vertaling in het Engels.

Daarnaast bestaat de vurige wens om de geschiedenis van Woerden in beeld te brengen via een zogenaamde groeikaart. Een digitale techniek met animaties die helder de ontwikkeling en geschiedenis van een stad weergeeft. Een zeer publieksvriendelijke maar kostbare aangelegenheid.

Venster Romeinen komt tot leven

Dankzij een subsidie van de provincie Utrecht (die zij verlenen naar aanleiding van de wens om de Limes, de noordgrens van het Romeinse Rijk, tot leven te brengen) kan 1 van de 42 vensters uit het Verhaal van Woerden in een multimediale installatie tot leven worden gebracht.

Omdat er in het Stedsmuseum geen ruimte is voor dit plan, wordt het in 2016 gerealiseerd in de Openbare Bibliotheek van Woerden. De figuur Terentius Lucius Bassus die als vaandeldrager gestationeerd was in castellum Laurum (Woerden) wordt door middel van een hologram tot leven gewekt. Hij vertelt, o.a. aan de hand van archeologische vondsten over het leven van de Romeinen in Woerden in ca. 50 na christus. Hiernaast komt er een game waarin alle Woerdense archeologische sites worden verbonden met zowel Lucius Bassus als de archeologische afdeling van het Stedsmuseum Woerden. In de game acteren Woerdenaren die zich hebben ingeleefd in hun rol als bezetter (Romein) of oorspronkelijke bewoner (Germaan bijv.)

Verteltheater en andere uitingen

De ambitie van zowel de gemeente Woerden als het Stedsmuseum zelf aangaande het vertellen van het Verhaal van Woerden (het tot leven brengen van de geschiedenis) is groot. (Uit

bezoekersonderzoek onder museumgasten blijkt daarnaast dat er behoefte is aan verbeelding van de geschiedenis van Woerden, en dat dat gemist wordt in het Stadsmuseum.)

Daarom wordt er permanent gezocht naar alternatieve en/of kleinschaliger manieren van realisatie. Het plaatselijke Gilde bijvoorbeeld organiseerde rondleidingen n.a.v. het venster Everardus Bogardus, en de Tweede Wereldoorlog. De bibliotheek bezit een grote touchtable waarin diverse vensters zijn ondergebracht. Ook worden er in 2016 verteltheatermiddagen (voor grootouders met hun kleinkinderen) georganiseerd met daarin verhalen waarbij fictie verweven wordt met Woerdense geschiedenis uit het Verhaal van Woerden.

Werktitel: 'Zotte Zolder'

De zolder van het Stadsmuseum exposeert over het algemeen artefacten die te maken hebben met archeologie en de Romeinse geschiedenis van Woerden. Daarnaast zou de zolder zeer geschikt zijn om door middel van leuke interactieve doe-en-ontdekkingen voor kinderen, Woerdense kinderen vertrouwd te maken met de verhalen uit de Woerdense historie (anders dan door middel van de groeikaart die meer gericht is op volwassenen). Het plan is om in 2016 te starten met het onderzoek naar de financiële haalbaarheid van dit project en een aanzet te doen voor inhoudsvinding en vorm.

Vrijwilliger Martien Bakhuizen met kunstwerken op bezoek bij Alzheimerpatiënten, 2016

Ambitie 2. De functie van kunst en cultuur breder inzetten

‘Met de collectie op stap’

Naast jeugd ook focus op ‘ouderen en doelgroepen in het sociale domein’ zou het Stadsmuseum in de komende jaren graag verder uitbouwen. Momenteel worden er in het museum al speciale rondleidingen georganiseerd voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Helaas is het Stadsmuseum voor mensen die slecht ter been zijn moeilijk te bezoeken. Er zijn veel trappen en het installeren van een lift is in dit monument niet mogelijk. Het Stadsmuseum wil daarom graag een project starten waarin met een object uit de collectie op reis wordt gegaan naar zorginstellingen in Woerden. Doel is het prikkelen van de ouderen en hen door middel van het verhaal rondom het object, mee te nemen naar een andere dan de omgeving van alledag. De eerste stappen op dit gebied zijn al gezet. Vrijwilligers van het museum gaan met collectie naar een organisatie die Bij Rembrandt heet en waar dagbesteding is voor mensen met beginnende dementie.

Ad 4 en 5. Investeren in Woerdens talent en de culturele as: meer rendement door samenwerking en flexibiliteit van mensen, expertise en locaties

Samenwerking, professionalisering en stimuleren van talent

Met de in het verleden door het bestuur van het museum geformuleerde ambitie om het Stadsmuseum zichtbaarder te laten zijn en beter te verbinden met andere Woerdense instellingen en events is in 2014 een start gemaakt. Het Stadsmuseum Woerden veranderde van een relatief gesloten naar een relatief open instelling. Er is meer contact tussen het Stadsmuseum Woerden en de andere grote culturele instellingen, Klooster, Kuvo, Bibliotheek en CPW. Ook net zo veel kleine instellingen vonden hun weg naar het Stadsmuseum, van SHHV tot het Gilde, van Rechtswinkel tot Romeinenweekend.

Het Stadsmuseum deelt al in de expertise van bijvoorbeeld het Klooster dat de personeelsadministratie voor het Stadsmuseum verzorgt. De ‘grote vijf’ komen regelmatig bijeen en werken samen, daar waar zij kunnen. Het KUVVO maakt samen met de Kunstkring een educatief project op basis van het gegeven dat in 2016 Leo Gestels 135ste geboortedag wordt herdacht. Het Stadsmuseum organiseert een grote Gestelexpositie (juli 2016 – januari 2017) waarbij KUVVO en de Kunstkring aanhaken. Doel is niet alleen om Woerdense jeugd weet te laten hebben van het oeuvre de statuur van een kunstenaar als Gestel. Maar idealiter wordt de jeugd zelf ook uitgedaagd om beeldend/ scheppend aan de slag te gaan. Hiermee bieden KUVVO, Stadsmuseum en Kunstkring (naast het grote cognitieve aanbod in het reguliere onderwijs) een project dat jonge talenten inspireert en stimuleert om met Kunst en Cultuur aan de slag te gaan.

Uiteraard blijft het Stedsmuseum de komende jaren intensief samenwerken met het KUVO om Beeldende Kunst en Woerdense historie in aantrekkelijk projecten aan te bieden aan scholieren. Grote succesnummers als 'Druk met Kunst' waarbij middelbare scholieren op actieve wijze kennismaken met de verschillende grafische technieken, de Romeinse rondleiding naar de zolder en geschiedenis van het Stedehuys blijven goed inzetbaar.

Diverse grote en kleine samenwerkingsprojecten met andere Woerdense instellingen zullen de komende jaren gestalte krijgen. In 2016 wordt samen met Nachtcultuur de projectiemogelijkheid op de zijmuur van het Stedsmuseum gebruikt om de succesvolle 'Woerdense' film Natuur in de Delta te vertonen. In 2016 worden de podiumkunsten ingezet om jeugd kennis te laten nemen van de eigen geschiedenis maar ook om ze te enthousiasmeren voor de podiumkunsten. Het Linschotense Kleinkunstduo Haar Wereldreizigers ontwikkelde een verteltheater dat zich afspeelt in het Woerden aan het einde van de 19^e eeuw. Het stuk waarin typisch Woerdense ingrediënten voorkomen als pannembakkerijen, kaasproductie, het ontstaan van het treinstation maar ook problematiek als kinderarbeid en het kindernetje van Van Houten kan zowel (groot-)ouders als kinderen prikkelen. Het is ook niet ondenkbaar dat andere podiumkunsten, dans, muziek, dichtkunst gestalte krijgen in samenwerking met het Stedsmuseum.

Kleinkunstduo 'Haar Wereldreizigers' die een stuk maakten op basis van het Verhaal van Woerden, 2016.

Eigen ambitie

De doelstellingen van het Stedsmuseum Woerden voor de komende jaren komen voort uit een combinatie van de eigen, alsmede gemeentelijke ambities zoals die verwoord zijn in de Cultuurnota van de G5 en zoals die hierboven zijn samengevat. In het kort komt het er op neer dat de basis zoals geformuleerd in visie en missie hetzelfde blijft maar dat het museum inzet op een grotere aantrekkelijkheid om meer bezoekers, jong en oud, te trekken. De focus blijft in eerste instantie op Woerden en omstreken.

Meer bezoekers

Er zijn nog te veel Woerdenaren uit de stad of randgemeenten, die nooit in het Stedsmuseum zijn geweest. Het moet een vanzelfsprekendheid worden dat je als Woerdenaar als kind, als scholier, als jonge ouder en als grootouder een bezoek brengt aan het Stedsmuseum of een door het museum georganiseerde activiteit op een alternatieve locatie. Ook ieder nieuwe bewoner moet getriggerd worden eens te komen kijken. Enerzijds wordt de aantrekkelijkheid bereikt door verbetering van presentatie (pand, museale presentatie) en service (gastvrijheid). Anderzijds door een prikkelender aanbod op het gebied van zowel Woerdense cultuurhistorie als beeldende kunst. Hiermee wordt ook het herhaalbezoek gestimuleerd.

Aantrekkelijkheid

De basis/inhoud voor exposities en evenementen die een grotere aantrekkingskracht moeten hebben, zijn enerzijds de verhalen uit het Verhaal van Woerden, anderzijds de hoogtepunten uit de collectie, beeldende kunst uit Woerden en/of het Groene Hart. Het Stedsmuseum blijft het belangrijk vinden dat exposities op het gebied van geschiedenis of kunst een raakvlak hebben met Woerden of omgeving. Maar het is geen absolute must. In het algemeen: Het Stedsmuseum gaat minder tentoonstellingen maken maar met grotere namen, kwalitatief beter en onderscheidend werk. Grote namen als Leo Gestel, Herman Swanevelt, gebroeders Vreedenburgh kunnen fungeren als 'trekker'. Maar ook tot op heden weinig bekende Woerdense 'schatten' als de zeldzame 15^e-eeuwse beeldengroep 'de graflegging' afkomstig uit de Petruskerk of tot de verbeelding sprekende Woerdense vensters als 'de wonderbaarlijke visvermenigvuldiging' kunnen dienen als uitgangspunt voor een prikkelende expositie of een aantrekkelijk evenement. Daarnaast blijft het zinvol om ook op het gebied van moderne en hedendaagse kunst te blijven zoeken naar 'de parels'.

Niet wat, maar hóe

Woerdense geschiedenis en kunst biedt meer dan genoeg aanknopingspunten. Het gaat er dan ook niet zo zeer om wát het Stadsmuseum biedt, maar hoe (modern, attractief, onderhoudend, state of the art) en hoe dat in de markt wordt gezet. Waar de geschiedenis van Woerden die het museum kan verbeelden beperkt is door fysieke omstandigheden als vloeroppervlak en beschikbare collectie, kan deze geschiedenis door middel van verbeelding en digitale middelen steeds beter worden verteld.

Tenslotte

Dus, de Kerntaak van het stadsmuseum is om díe activiteiten te ontwikkelen op het gebied van cultuurhistorie en beeldende kunst waarvan bezoekers leren, genieten, waarover men zich verbaast en waarmee men zich verrijkt voelt. Om Woerdenaren een stap te laten nemen, om ze daadwerkelijk te motiveren om deel te nemen aan deze activiteiten/ evenementen is het belangrijk dat e.e.a. uniek, aantrekkelijk, prikkelend en waardevol gepresenteerd wordt.

Leo Gestel als prestigieuze en inspirerende focus voor Stadsmuseum, Woerdenaren en jeugd.

3. Concrete plannen

a. Zichtbaarheid en Presentatie

- Het interieur van het Stadsmuseum wordt opgeknapt en waar nodig gemoderniseerd.
- Het Stadsmuseum wordt uitgebreid door middel van hedendaagse extensie van het pand (lange termijn)
- De basisvoorzieningen, ontvangst, sanitair, keuken worden gemoderniseerd.
- De voorgevel van het museum krijgt 'een signaalfunctie', belettering o.i.d.
- De presentatie van de objecten in de vaste opstelling wordt verbeterd.
- Er wordt een start gemaakt met een 'hospitalityproject' voor de medewerkers zodat uiteindelijk iedere bezoeker gastvrij wordt ontvangen en kundig geïnformeerd.
- De topstukken uit de eigen collectie krijgen een betere presentatie (beter vitrine, betere beschrijving en belichting).
- Communicatie verloopt via een geformuleerde corporate identity waarvan diverse onderdelen in het museum, collectie, presentatie maar ook een eventueel museumwinkeltje en een 'koffiehoek' deel uitmaken.
- De projectie op de zijgevel wordt zo veel mogelijk ingezet en haakt zo veel mogelijk in op de actualiteit.

b. Beleving in verhalen

- Het Stadsmuseum blijft zich inzetten om middelen te vinden om het Verhaal van Woerden beleefbaar te maken. O.a door middel van vensters als Lucius, een zgn. groeikaart en 'de zotte zolder'.
- Project KUVU/Kunstkring: Leo Gestel als inspiratiebron (2016)
- Verteltheatermiddagen/ Kleinkunst voor grootouders en kleinkinderen met 'Haar Wereldreizigers' met Pasen en kerst o.b.v het Verhaal van Woerden (2016)
- Start onderzoek haalbaarheid 'zotte zolder' kinderzolder op basis van Verhaal van Woerden (2016) en uitvoering (2017 e.v.)
- De verhalen rondom het Stedehuys en de vaste collectie worden op aantrekkelijke wijze verteld en aan de bezoeker ter beschikking gesteld, hetzij op papier in een glossy boekje, hetzij via hedendaagse communicatiemiddelen, apps, augmented reality etc.
- Eigen medewerkers krijgen 'verplicht' les Stedehuys en worden gestimuleerd deze te delen met bezoekers (2016 e.v.)

- Bezoekersbladen Stedehuys worden vernieuwd en vertaald in Engels (2016)
- Onderzoek naar haalbaarheid museum-app. of audiotour voor vaste opstelling
- De verhalen rondom de archeologische collectie krijgen op geheel eigen wijze gestalte op de zolder of alternatieve locatie.
- Totstandkoming Luciusinstallatie en -Game waarin Stadsmuseum verbonden wordt met de installatie en andere Romeinse Sites in Woerden (2016-2017)
- Verhalen rondom Collectie
- Op termijn gaat het Stadsmuseum op stap met objecten, o.a. naar zorginstellingen om het verhaal van het object te vertellen maar ook om publiek te inspireren hun eigen verhaal te vertellen. (2017 e.v.)
- Stadsmuseum continueert het project Alzheimerrondleidingen en dementie (2016 e.v.)

c. Aansprekende projecten

- De stedenbouwkundige geschiedenis van Woerden wordt verbeeld in een zogenaamde **groeikaart**. Door middel van digitale techniek en animaties ziet de bezoeker Woerden ontstaan als Romeins Castellum aan de (oude) Rijn, zich ontwikkelen tot middeleeuwse stad met christelijke kerken, met kasteel en ringgracht, tot onderdeel van de Oude Hollandse waterlinie en uiteindelijk tot de moderne gemeente die nu is. Fikse investering in geld en fysieke ruimte. (onderzoek 2016)
- Het Stadsmuseum maakt in de komende jaren van de zolder van het pand waar de collectie archeologie gepresenteerd wordt, een **zolder waar van alles te beleven is** voor jeugd. Inhoud wordt ontleend aan het Verhaal van Woerden. Waar de groeikaart 'de structuur' geeft, geeft de zolder de beleving van de Woerdense geschiedenis. Er komen leuke doe-dingen in een hedendaagse en spannende presentatie. (onderzoek 2016). Zo leuk dat het een trekker wordt voor jeugd en gezinnen. Hiervoor moet een grote investering worden gemaakt.
- Leo Gestel (1881 – 1941) is een aansprekend modernistisch kunstenaar met een omvangrijk en gewaardeerd oeuvre en Woerdenaar van geboorte. Hij is daarmee 'een Unique sellingpoint' voor het Stadsmuseum. Plan is daarom om een permanente expositie over leven en werk van Leo Gestel in te richten. Het Stadsmuseum Woerden gaat zich daarnaast en in samenwerking met andere Woerdense initiatieven ook op ander manieren afficheren als 'thuis' van Leo Gestel (1881 – 1941). Er zijn in het verleden al bescheiden (veel tekenwerk) aankopen gedaan van werk van Gestel. Veel of kostbare

werken aankopen van Gestel is niet realistisch en ook niet nodig. Inmiddels heeft het museum een aardig netwerk opgebouwd en hoopt dan ook de meeste werken van Gestel in bruikleen te kunnen krijgen. De opmaat is een grote Gestel/ Vreedenburgexpositie in Gestel 135ste geboortjaar 2016.

De stichting 'Woerden bruist' is bezig met het realiseren van grote reproducties van het werk van Gestel. Deze aluminium reproducties worden in het najaar van 2016 her en der op gevels in de stad tentoongesteld. Op het geboortehuis van Gestel hangt inmiddels al een kleine informatieplaquette. Daarnaast verschijnt er in april 2016 een uitgave met daarin biografische notities van Gestel zelf, waarin Woerden een belangrijke rol speelt.

- Het Stadsmuseum blijft het belangrijk vinden dat exposities op het gebied van geschiedenis of kunst een raakvlak hebben met Woerden of omgeving. Maar het is geen absolute must. In het algemeen: Het Stadsmuseum gaat minder tentoonstellingen maken maar zo mogelijk met 'grotere' namen, kwalitatief beter en onderscheidend werk. De Vrienden van het Stadsmuseum waarbij in het bestuur van deze stichting veel kennis is van Beeldende Kunst en het maken van exposities hebben reeds een aantal goede ideeën voor aansprekende tentoonstellingen aan de hand gedaan. Daarnaast hebben zij aangeboden ieder jaar in gezamenlijkheid een toptentoonstelling te ontwikkelen waarbij zij het project ook financieel ondersteunen. Dit aanbod grijpt het museum met beide handen aan.
- De unieke 15^e-eeuwse beeldengroep 'De Graflegging' (afkomstig uit de Petruskerk maar verborgen en gehavend geraakt in de Beeldenstorm) wordt geconserveerd en opnieuw geëxposeerd op een nog nader te bepalen locatie. Project loopt al. Gereed 2017
- Het schilderij het 'Beleg van Woerden' wordt gerestaureerd en weer tentoongesteld. Rondom de vertelling kan een expositie ontwikkeld worden

4. Publiek

Bezoekers

Het Stadsmuseum, gevestigd in een prachtig en interessant monument, is laagdrempelig in prijs, aantrekkelijk voor de museumbezoeker op zoek naar verdieping en de recreant op zoek naar verpozing. De toegangsprijs bedraagt € 5,- voor volwassenen. Kinderen tot 18 jaar hebben gratis toegang. (museumkaart, ICOM etc. gratis toegang)

De laatste zes jaar tot en met 2013 ontving het Stadsmuseum Woerden jaarlijks tussen de 8100 en 8700 bezoekers. In 2014 waren het er 9700 en in 2015, dankzij de op een externe locatie en als 'extra geprogrammeerde' tentoonstelling 'Routes of Liberation' mocht het museum zich verheugen in 12.437 bezoekers. Het 'stedehuys' zelf ontving, Routes of Liberation niet meegerekend, in 2015, 9507 bezoekers. Het streven is toch om jaarlijks ca. 500 bezoekers meer te trekken. Het zou al mooi zijn als we de komende jaren als vanzelfsprekend ieder jaar 10.000 bezoekers mogen verwelkomen. Idealiter echter loopt het bezoekersaantal op tot ca. 13.000.

Er is nooit onderzoek gedaan naar de herkomst van de bezoeker. Dat wil niet zeggen dat er geen notie bestaat van het profiel van de bezoeker van het Stadsmuseum. Medewerkers zien de bezoekers in de wandelgangen, er is direct en intensief contact tussen de bezoeker en de balie-medewerkers en men laat regelmatig feedback na in het gastenboek. Niettemin heeft de gemeente Woerden het museum verzocht om in 2016 strategisch publieksonderzoek te doen om een beter beeld te krijgen van het profiel van de bezoeker.

Over het algemeen richt het SMW haar communicatie op Woerden e. o. en de provincie Utrecht, en daarom is het waarschijnlijk dat er veel bezoekers uit dit gebied komen. Niettemin wordt er voor iedere tentoonstelling een 'speciale doelgroep' afgestemd op de inhoud van de tentoonstelling geformuleerd. Zo trok de tentoonstelling over Evarthus Bogardus, Woerdens weeskind getroffen door religieuze visioenen en eerste dominee van New York, ook landelijk bezoekers, o.a. uit de hoek van Nederlands Hervormden. Schitterend Romeins was als vanzelfsprekend in trek bij archeologen en reenactors en het werk van grafica Deborah Duyvis bracht veel familieleden van de notendynastie op de been.

De gemeente Woerden is sinds kort haar stad actief aan het vermarkten als hoofdstad van het Groene Hart. De gemeente zet in op Woerden als boerenmarkt- en kaasstad. (Woerden kent de oudste, sinds 1411, nog bestaande koeienmarkt en heeft kaasmarkt waar de kaasproducenten zich zelf vertegenwoordigen.) De citymarketing lijkt wel iets op te leveren daar er afgelopen zomer opvallend veel 'toeristen' konden worden begroet in het museum. Dit bracht eigenlijk voor het eerst

de wens naar voren om informatie aan te bieden in meerdere talen. In april 2016 komen twee nieuwe folders gereed in Nederlands en Engels met daarin de belangrijkste informatie over het Stadsmuseum als historisch monument. Er is ook meer behoefte aan informatie rondom Woerdens Romeinse verleden in meerdere talen. In samenwerking met diverse andere partijen in Woerden wordt gewerkt aan een Engelstalige app op dit gebied.

Het museum organiseert weinig exposities of activiteiten speciaal voor kinderen en jeugd. Dat is geen bewuste keuze, het is een gegeven voortkomend uit gebrek aan middelen en expertise. Het merendeel van de jeugd is snel verveeld bij een traditioneel museum en vraagt meer en meer om beleving en interactie. Iets dat wij tot op heden niet konden bieden. Het is overigens dank zij de Woerdense instelling voor cultuureducatie, KUVVO, dat vrijwel iedere scholier in zijn schooljaren op de lagere of middelbare school wel een keer in het Stadsmuseum komt. KUVVO biedt lessen op het gebied van de Woerdense Romeinse en middeleeuwse geschiedenis maar besteedt ook aandacht aan hedendaagse kunst. Stadsmuseum Woerden hoopt door middel van projecten als 'de zotte zolder' waarbij de Woerdense cultuur en historie op een aantrekkelijke en interactieve wijze wordt verbeeld, voornamelijk jonge gezinnen met kinderen te bewegen een bezoek te brengen.

Het Stadsmuseum wordt over het algemeen bezocht door de wat oudere cultureel belangstellende. De leeftijdscategorie zal zo tussen 40 en 75 jaar liggen. Ouderen hebben belangstelling voor het museum, met name ook vanwege de monumentale waarde van het pand zelf en de onderwerpen uit de eigen streek. Een groot obstakel is de moeilijke bereikbaarheid van de bovenverdiepingen van het museum. Deze zijn alleen per trap bereikbaar.

Doelgroep

Het streven is om meer bezoekers te trekken van welke leeftijdscategorie dan ook. Maar door herinrichting van de zolder en het aanbieden van meer op jeugd gerichte activiteiten hoopt het Stadsmuseum meer kinderen (4 – 12) te bereiken. Afhankelijk van het expositieprogramma zal een steeds een iets andere doelgroep worden aangesproken. Maar over het algemeen zal met name de leeftijdsgroep 40 – 70 in de bezoekersgroep vertegenwoordigd zijn.

In het kort kan men zeggen dat tot de doelgroep behoren: mannen en vrouwen tussen ca. 35 en 75 jaar oud. Wonende in Woerden en randgemeenten en/of het Groene Hart. Bezoekers aan Woerden, al dan niet uit het buitenland, tussen ca. 35 – 70 die 'een dagje Woerden' doen. Over het algemeen, bescheiden, cultuurminnend, hoger opgeleid, belangstelling voor kunst, architectuur, natuur en geschiedenis. Bereisd maar geen thrillseekers, goede observanten, graag weg van het massatoerisme.

Vrienden

Het Stadsmuseum Woerden mag zich verheugen in een vaste schare 'fans' sinds kort geïstitutionaliseerd in de Stichting Vrienden van het Stadsmuseum Woerden. De vrienden formuleerden als doelstelling: de instandhouding en uitbreiding van de museumcollectie in het Stadsmuseum Woerden, alsmede het begeleiden van schenkingen en legaten ten behoeve van het Stadsmuseum.

De Vriendengroep van met name beeldende-kunstliefhebbers bestaat over het algemeen uit oudere inwoners van Woerden (50 – 80 jaar), gemiddeld wat hoger opgeleid en beter gesitueerd. Een groep die het belangrijk vindt dat in een kleine stad als Woerden Kunst en Cultuur onderdeel uitmaken van de samenleving. Binnen deze groep is een kleine kring die zich zeer actief opstelt en altijd aanwezig is bij openingen en activiteiten. De Vrienden ondersteunen het museum bij bepaalde projecten ook financieel. Ook initiëren zijn zelf projecten, brengen een eigen nieuwsbrief uit en organiseren bijeenkomsten voor de Vrienden in het museum. De vrienden concentreren zich vrijwel alleen op het Stadsmuseum als exposant van beeldende kunst.

Vrienden van het museum bij 15^e-eeuwse Maria in de Vroedschapszaal

De Vrienden hebben ware kunstkenners in hun gelederen en ondersteunen het museum ook inhoudelijk in het expositiebeleid. Zij boden de Stichting Stadsmuseum aan de hand van een reeks gebaksdozen goede ideeën voor tentoonstellingen op het gebied van Beeldende Kunst waarvan het museum er zeker een aantal zal aangrijpen. De Vrienden zijn ook bereid om eens per jaar, in nauwe samenwerking met het museum een gebakdoosexpositie te organiseren die zij zowel operationeel als financieel steunen. Dit is zeer waardevol voor het Stadsmuseum omdat dat extra ruimte geeft voor zaken als vooronderzoek, presentatie, communicatie etc.

Belanghebbenden

Het Stadsmuseum Woerden existeert in een relatief kleine gemeenschap. De lijnen zijn kort naar media, gemeente en collega-instellingen. Er is veel betrokkenheid maar soms ook bemoeizucht. Niettemin is er een heel grote groep instellingen, verenigingen en clubs waarmee het museum direct of indirect te maken heeft en die belangrijk kunnen zijn als ambassadeur. Deze partijen kunnen tevens gezien worden als 'doelgroep' of relatie en worden altijd meegenomen in de berichtgeving en uitgenodigd voor openingen. Uiteraard is de voorzetting en verder intensivering van de samenwerking met de cultuur- en erfgoedpartners in de stad en regio belangrijk. Denk aan de grotere Woerdense culturele instellingen het Klooster (dans- en muziekschool en theater), KUVVO, Regiobibliotheek het Groene Hart, Cultureel Platform Woerden. Daarnaast natuurlijk de omliggende horeca en de Petruskerk. Het contact met het college van kerkrentmeesters is erg belangrijk, alsmede de Kunstkring, Het Gilde, de Stichts-Hollands historische vereniging, de carillonvereniging, Woerden Bruist, Stichting Woerden Promotie, Stichting het Groene Hart, Stichting Woerden Marketing, Ondernemerskring Woerden, het Stadshart, Nachtcultuur, Kult-Kompagnie, Woerden TV, RPL-fm, Woerdense courant en AD Groene Hart etc. Daarnaast zijn er nog de serviceclubs, de fondsen en subsidiegevers. En niet te vergeten het College van Burgemeester en Wethouders en daarbinnen is de wethouder met cultuur in zijn portefeuille natuurlijk van evident belang.

Communicatie

Het is niet helemaal bekend of het imago dat het museum heeft, overeenkomt met de identiteit van het museum. Ook daartoe zou het goed zijn het eerder genoemde bezoekersonderzoek te houden. Opvallend is in ieder geval dat uit de feedback van relaties als de Vrienden, andere culturele instellingen en gemeente van tijd tot tijd een compleet verschillend beeld van het Stadsmuseum naar voren komt.

Om een duidelijke 'corporate identity' te creëren, is het belangrijk dat er vooraf geformuleerd wordt wat het gewenste profiel en uitstraling is. Kijkend naar de missie, visie en doelgroepen kan het gewenste imago omschreven worden als:

- Het SMW biedt een cultuurhistorisch en/of kunstzinnig portret van de Stad Woerden en omgeving
- Het museum heeft een authentieke sfeer
- Het museum is bescheiden en blijft zichzelf
- Het museum is dichtbij en persoonlijk
- Het museum is open en laagdrempelig
- Het museum is klein maar professioneel
- Het museum heeft onverwachte schatten op het gebied van kunst en geschiedenis
- Het museum vertelt spannende verhalen over het Stedehuys en Woerden
- Het museum ontwikkelt zich naar een eigentijds, interactief en levendiger museum

Het verdient aanbeveling naar aanleiding van dit plan en bovengenoemd profiel een omvangrijk bezoekersonderzoek te houden. Het is ons niet geheel duidelijk wat het huidige imago van het Stadsmuseum bij de buitenwacht is en welke communicatiestrategie voor ons de gewenste uitkomst zou kunnen genereren. Omdat het Stadsmuseum geen communicatiemedewerkers heeft, verdient het aanbeveling, onderzoek en het vervaardigen van een communicatieplan projectmatig uit te besteden. Dit heeft echter geen prioriteit. Start van dit project zou in 2017/2018 liggen.

Communicatie Status Quo

Per tentoonstelling of evenement is er een klein communicatiebudget. PR en marketing voor het museum en alsmede diverse activiteiten en exposities verzorgen manager en conservator over het algemeen zelf, ondersteund door een vrijwilliger. Voor een campagnebeeld wordt fotografie en vormgeving uitbesteed aan een professioneel bureau. De theoretische grondslag, 'het idee' voor het beeld bij een expositie wordt al brainstormend ontwikkeld in samenspraak met de professional.

Voor iedere activiteit of expositie die 'in de markt' gezet moet worden, wordt een checklist gevolgd zodat alle media worden bediend en diverse fysieke en digitale uitingen tot stand worden gebracht. Het is met de komst van social media een aardige klus. Bij iedere activiteit wordt de gebruikelijke doelgroep aangesproken (een lijst met relaties, vrienden en andere belanghebbenden) en een

‘speciale doelgroep’ geformuleerd waarbij dan ook de bijpassende media gezocht worden. Binnen het kader bijvoorbeeld van een fototentoonstelling over een Kameriks en Amerikaans Biologisch Boerenbedrijf werd speciaal gefocust op agrariërs en biologische landbouw.

Er wordt zeer veel energie gestoken in het genereren van zo veel mogelijk exposure via free publicity. Gelukkig wordt vrijwel ieder nieuwtje, event of expositie opgepikt door de plaatselijke en regionale media. Met name de geschreven media, plaatsen bij wijze van spreken alles wat je aanbiedt. Dat is fijn en heel waardevol. Niettemin wordt bij iedere tentoonstelling tevens een advertentiecampagne ingezet in de regionale kranten. Al was het alleen maar als ‘tegenprestatie’ voor alle aandacht die het museum krijgt. Het ontbreekt nog een beetje aan korte lijnen naar de media in de stad Utrecht. RTV Utrecht besteedt sporadisch aandacht aan Woerdens nieuws en vergeet in de schaduw van de grote Utrechtse musea al heel snel het Woerdense Stadsmuseum. Woerden ligt een beetje in de vergeethoek van Utrecht, wellicht een relict uit het verleden toen Woerden nog onderdeel uitmaakte van de provincie Zuid-Holland. Daar is werk aan de winkel.

Bij iedere expositie worden (nog) uitnodigingen, flyers, posters en hand outs ontworpen en gedrukt. Er worden advertenties ontworpen en geplaatst. Daarnaast wordt het campagnebeeld en losse foto’s gebruikt op de website, facebook, twitter en LinkedIn. Het verdient wel aanbeveling om eens te onderzoeken hoe social media het meest effectief kan worden ingezet. Omdat we een bijzondere mogelijkheid hebben om op de zijgevel van het museum te projecteren, wordt daar ook e.e.a. groot en groots aangekondigd.

Relaties krijgen een aankondiging/ uitnodiging door middel van drukwerk. Dat is, met het oog op de oudere doelgroep, een bewuste keuze. Het fraai vormgegeven drukwerk geeft meerwaarde en een deel van het relatiebestand, o.a. bijvoorbeeld ‘de vrienden’ communiceert niet digitaal. Wellicht zal dit binnen afzienbare tijd veranderen. Voor de nieuwjaarskaart is dit jaar weliswaar een ontwerp gemaakt, maar deze is via email verzonden. Voor het museum is er op het gebied van communicatie vooral verbetering mogelijk in eenheid en homogeniteit. Het in Woerden bekende beeldmerk van het Stadsmuseum mag nog meer ‘overdrachtelijk’ zijn beslag krijgen in een corporate identity. Voor het ontwikkelen van het gewenste imago gaat idealiter een bezoekersonderzoek vooraf.

In zijn architectuur mag het Stadsmuseum beter zichtbaar raken: in de belettering van het pand. Maar daarnaast is het van belang dat alle vaste medewerkers en vrijwilligers zich bewust worden van hun rol in de communicatie. De service en gastvrijheid van het baliepersoneel laat soms te wensen over en vaste medewerkers zijn niet altijd alert op de kansen voor exposure die er liggen. Daarnaast zijn de vrijwillige medewerkers zich onvoldoende bewust van de onprofessionaliteit van slecht

geschreven teksten op social media en 'met plakband bevestigde briefjes' op de kassa. Het is een mindset waarin we geschoold moeten worden. Daartoe verdient het aanbeveling een professionele in company training te organiseren op het gebied van communicatie en/ of hospitality.

Het Stadsmuseum wil zich inzetten om meer eigen inkomen te genereren. Daartoe liggen de mogelijkheden vooral op het gebied van 'zakelijke verhuur'. Daarom is het plan om een marketingcampagne te starten om de mogelijkheden voor zaalhuur (vergaderingen, recepties, borrels, lezingen) en huwelijksvoltrekking onder de aandacht te brengen. Ten behoeve van het stimuleren van zaalhuur voor vergaderingen is in het Vroedschapszaal een projectiescherm gemonteerd. Het was al veel eerder de bedoeling om door middel van fraai vormgegeven drukwerk en een campagne de mogelijkheden voor 'zakelijk verhuur en het huwen' meer bekendheid te geven. Helaas is dat er steeds bij in geschoten.

Museumregistratie

Het Stadsmuseum hoopt zich in 2016 een 'geregistreerd museum' te mogen gaan noemen. Bij het ter perse gaan van dit beleidsstuk is de Stichting nog op diverse punten bezig de kwaliteit van de bedrijfsvoering te verbeteren. Er zijn nog diverse auditpunten waar het museum formeel beleid op moet maken en een eventuele uitvoering op moet toepassen. O.a. op het gebied van het veiligheidsbeleid en de governancecode voor goed bestuur. Het verkrijgen van 'titel' geregistreerd museum werkt als een keurmerk en is een belangrijke meerwaarde voor een klein museum als het Stadsmuseum Woerden dat zich hierdoor met overtuiging als professioneel museum mag profileren. Daarmee is het keurmerk ook een mooie marketingtool. Overigens is het niet ondenkbaar dat subsidiegevers binnen afzienbare tijd de museumregistratie als voorwaarde stellen bij subsidieverlening.

Publieksactiviteiten

Het Stadsmuseum Woerden heeft de laatste twee jaar actief gewerkt aan haar zichtbaarheid, laagdrempeligheid en verbinding met andere Woerdense (culturele) instellingen en verenigingen. Met minimale middelen probeert ze zo veel mogelijk aan te haken bij plaatselijke en landelijke activiteiten. Voor Nachtcultuur, een Woerdens evenement waarbij in de avond en nacht culturele activiteiten in de hele stad worden georganiseerd, ontving het Stadsmuseum de Stadsdichter, plaatselijke bands en ontwierp een kleurkaart voor volwassenen geënt op een originele middeleeuwse stadskaart. Ook nam het Stadsmuseum met presentaties op het gebied van de plaatselijke geschiedenis deel aan Open Monumentendag en de Archeologiedagen.

Veiling BKR-werken 2015

Het Stedsmuseum organiseert speciale rondleidingen voor Alzheimerpatiënten en hun verzorgers, hield een Veiling van BKR-werken (geheel volgens de regels van LAMO) en organiseerde een Openluchtfilmavond waarbij de film op de zijgevel van het museum werd geprojecteerd. Publieksactiviteiten als deze blijven op de agenda staan en worden bij voorkeur nog meer toegespitst op de in dit beleid verwoorde doelen. Zo wordt er binnenkort een start gemaakt met een grootouders-kindermiddagen waarbij verhalen worden verteld die géént zijn op historische feiten uit het Verhaal van Woerden. De in 2015 voor het eerst gehouden 'Filmavond in de open lucht' krijgt in 2016 vervolg en wordt een jaarlijks terugkerende activiteit. Mooie laagdrempelige en publieksvriendelijke activiteit waarbij samengewerkt wordt met omliggende horeca.

Publieksactiviteiten het jaar rond

Nachtcultuur, Open Monumentendag, Romeinenweek, Museumweek, Romeinse Limes zomer, Archeologiedagen, Filmavond in de Openlucht. Daarnaast: evenementen bij exposities, lezingen, Vriendenmiddagen.

5. Bedrijfsvoering

Huisvesting

Het Stadsmuseum is gevestigd in een 16^e/17^e-eeuws monumentaal pand dat eigendom is van de gemeente Woerden. De Stichting Stadsmuseum Woerden is huurder en daarmee zelf verantwoordelijk voor het interieuronderhoud. De gemeente onderhoudt het exterieur.

Het interieur is hoognodig aan onderhoud en modernisering toe. Lakwerk is beschadigd, houtwerk verschaald, voorzieningen oud, sleets en niet meer van deze tijd. Er is reeds een inventarisatie gemaakt van het achterstallig onderhoud en de storende elementen. Zaak is nu om een kostenraming te maken en een financieringsplan. Actie 2017.

Veiligheid

Het is al weer een aantal jaren geleden dat er een risico-inventarisatie is gemaakt t.b.v. het museum. Naar aanleiding van die inventarisatie zijn toen enkele maatregelen genomen ter vergroting van de (constructieve) veiligheid van gebouw, collectie en bezoekers. Er is een brandmeld- en inbraak installatie aanwezig, brandblusmiddelen, noodverlichting, routing en automatische deurontgrendeling in geval van calamiteit. Er zijn procedures voor medewerkers die het pand openen en sluiten en een eenvoudige procedure collectie- en bezoekershulpverlening. Niettemin is er, in verband met de veroudering van de installaties, de beperkte aanwezigheid van BHV'ers en onbekendheid met het anticiperen op calamiteiten, een grote behoefte aan een nieuwe inventarisatie van de knelpunten.

Er is najaar 2015 een quick-scan van de veiligheid voor mensen en dingen gemaakt door So Secure. Op basis daarvan is besloten om een nieuwe risico-inventarisatie te laten maken. Daartoe dient eerst subsidie aangevraagd te worden bij het Mondriaanfonds. De planning is om dat in de zomer van 2016 te doen.

Er bestaat bij de vrijwillige medewerkers een grote behoefte aan procedures rondom veiligheid van bezoekers. Men is onzeker omdat onduidelijk is wat te doen bij een calamiteit. Uit de risico-inventarisatie vloeien de actiepunten en opleidingsbehoefte voort. Afhankelijk daarvan krijgen de vaste en vrijwillige medewerkers een interne opleiding. In april 2016 krijgen de vrijwilligers een eenvoudige EHBO-cursus.

Verwacht wordt dat er in verband met inbraakveiligheid enkele verbeteringen moeten plaatsvinden op 'bouwconstructief' gebied, op gebied van technische installaties en procedures. Door recente kunstdiefstallen in Nederland is er op dat gebied een groot risico-bewustzijn en worden medewerkers en vrijwilligers zoveel mogelijk gewezen op zorgvuldigheid en preventie.

Personeel en Organisatie

Het Stadsmuseum heeft per 1 januari 2015 1,89 fte bezoldigd personeel en 3 fte vrijwilligers. Drie vaste medewerkers: manager (28 uur) conservator (32 uur) en financieel medewerkster (8 uur).

Vooraf op het gebied van collectie- en gebouwbeheer, tentoonstellingsopbouw, financiële administratie, vrijwilligersbegeleiding en operationele zaken is er behoefte aan ondersteuning. De begroting laat geen extra bezoldigd personeel toe, dus alle ondersteuning moet op basis van vrijwilligheid gevonden worden.

Een aantal goed afgebakende taken is inmiddels neergelegd bij afzonderlijke vrijwilligers. Er is een vrijwilliger die geheel zelfstandig de Kunst in de Openbare Ruimte beheert, die roostert, die ondersteunt op gebied van communicatie, een vrijwilliger die facturen scant en boekt, een vrijwilliger die de projecties op de zijgevel verzorgt, vrijwilligers die huwelijken en verhuur begeleiden en een vrijwilliger die de was doet. Er zijn van tijd tot tijd ook vrijwilligers actief in de projectondersteuning. Helaas is het ontbreken van voldoende werkplekken in het museum reden om niet meer vrijwilligers in te zetten voor afzonderlijke taken. De vrijwilliger komt ook voor de gezelligheid en wil niet alleen thuis gaan zitten werken.

Er bestaat behoefte aan specifieke kennis van vrijwilligersmanagement bij de manager die het aansturen van de vrijwilligers van tijd tot tijd ervaart als spitsroeden lopen. Het management erkent het belang van het sociale aspect van vrijwilligerswerk en investeert heel veel in aandacht en belangstelling, en een gezellige werkomgeving. Hier tegenover staat niet altijd de gewenste professionaliteit en effectiviteit in het functioneren van de vrijwilliger (dit wisselt sterk per vrijwilliger). Vrijwilligers zijn met periodes wel en niet inzetbaar, komen niet naar de vergaderingen, houden zich slecht op de hoogte en zijn (vaak onbedoeld) weinig klantvriendelijk. De minste aanwijzing (kritiek mag het niet heten) wordt vaak slecht geïncasseerd. Er bestaat een behoefte aan bijscholing op dat gebied. De boeken liggen klaar maar zijn nog niet bestudeerd.

Automatisering

Medewerkers van het Museum werken op stand-alone-laptops. Idealiter is er een netwerk zodat medewerkers bestanden makkelijker kunnen delen. De kosten voor het installeren van een netwerk zijn echter aan de hoge kant voor een relatief kleine winst. Gezocht wordt naar nieuwe manieren om data gemeenschappelijk te maken. Bijvoorbeeld werken in de cloud.

Collectieregistratiesysteem Adlib staat tevens op een laptop met een kopie op een tweede pc. Van tijd tot tijd maakt iedereen een back-up van zijn pc op een externe harde drive.

Veel toepassingen in het museum zijn nog analoog. Hetgeen goed bevalt. Er is een gewone kassa, en een papieren balieagenda, Luchtvochtigheidswaarden worden handmatig genoteerd op een sheet.

In de toekomst zullen diverse van deze toepassingen digitaal worden.

Bij calamiteiten is er helaas geen IT-er in huis. Voor externe hulp wordt: 'Student aan huis' ingeschakeld.

Verzekeringen

Afgelopen jaar zijn de diverse verzekeringen van Stichting Stadsmuseum nog eens onder de loep genomen. Uiteraard is er een goede kunst- en antiekverzekering die via AON loopt. Maar na een diefstal bleek dat er eigenlijk geen 'gewone inboedelverzekering' was voor het museum. Deze is inmiddels afgesloten. Ook hebben de meldingen in de media van aansprakelijk gestelde bestuurders, ook bij ogenschijnlijk onbeduidende Stichtingen, er toe geleid dat er een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering voor het Stichtingsbestuur is afgesloten. In verband met de oplopende kosten in een lopende rechtszaak met een oud-personeelslid is gezocht naar een rechtsbijstandverzekering. De hoogte van de premie heeft ons echter doen afzien van het nemen van een dergelijke verzekering.

Financiën en begroting

Stadsmuseum Woerden ontvangt voor haar exploitatie jaarlijks een subsidie van de gemeente Woerden. De subsidie is opgebouwd uit een basisdeel van € 150.119, -, een subsidie voor onderhoud Kunst in de Openbare Ruimte € 20.000, - en € 43.000, - voor huur van het pand en depot. Dit laatste bedrag blijft bij de gemeente. Het museum weet daarnaast jaarlijks tussen 50.000 en 75.000 euro te genereren uit inkomsten kaartverkoop, verhuur en projectsubsidies. De inkomsten uit kaart- en boekverkoop, verhuur en huwelijken liggen tussen de 15.000 en 17.500 (ca. 10% eigen inkomsten). Subsidiebedragen voor afzonderlijke projecten liggen een stuk hoger. Het ene jaar is het een enkel project met een aanzienlijke begroting, andere jaren meerdere kleine projecten. De gemeente Woerden indexeert niet. Vanaf 2016 wordt de basissubsidie en subsidie Kunst in Openbare Ruimte samengevoegd. Er hoeft geen aparte verantwoording voor de gelden met bestemming buitenkunst te worden overlegd. Wel wordt ervan uitgegaan dat onderhoud voor de kunst in de openbare ruimte op niveau blijft.

Vanaf 2017 bedraagt de subsidie 174.119, -. Vanaf 2018 wordt er structureel € 2750, - bezuinigd op de jaarlijkse gemeentesubsidie. Om deze korting op te vangen zal er bezuinigd moeten worden. We verwachten vanaf 2018 fors te kunnen bezuinigen op stookkosten aangezien er in 2017 een nieuwe cv-ketel wordt geplaatst. Daarnaast zal er bezuinigd kunnen worden op het tentoonstellingsbudget. Mogelijkerwijs gaan we daar geld aan overhouden daar de Vrienden van het Stadsmuseum hebben aangegeven ons voor een tentoonstelling per jaar inhoudelijk en financieel te willen ondersteunen. Daarnaast willen we meer en meer inzetten op het vinden van financiële ondersteuning door middel van sponsoring door bedrijven. Grote jaarlijkse exploitatiesubsidies zullen niet makkelijk realiseerbaar zijn, maar projectgerelateerde bedragen of sponsoring in producten of diensten is goed mogelijk. In 2016 maken bestuur en medewerkers een voorlopig actieplan t.b.v. sponsoring.

Bijlage 1. Begroting

<u>STICHTING STADSMUSEUM WOERDEN</u>				
(alle bedragen in Euro)				
	<u>Uitgaven</u>	Begr. 2015	werk. 2014	Begr. 2016
<u>Huisvestingskosten</u>				
Huur deel bibliotheek tbv Verhaal van Woerden		9.000	9.031	-
Huur kantoor Stadsmuseum		9.300	9.300	-
Energiekosten		10.176	11.173	13.000
Kosten alarm en meldkamer		3.600	2.032	2.000
Onderhoudscontracten installaties		4.500	4.368	4.500
Schoonmaakkosten		12.875	12.508	9.000
Overige huisvestingskosten		7.280	6.000	-
		56.731	36.081	28.500
<u>Personeelskosten</u>				
Salarissen		105.289	106.000	110.213
Reiskosten		3.500	3.500	3.500
Dienstreizen en onkosten personeel			2.140	1.500
Huishoudelijke kosten		1.000	1.400	1.000
		106.289	113.040	116.213
<u>Algemene kosten</u>				
Kantoorbenodigdheden		1.136	2.000	1.000
Onderh. invent./ collectiebeheer		2.600	1.600	1.600
Computerkosten/hosting/adlib		2.000	3.170	3.000
Telefoonkosten/internet		927	1.968	1.200
Abonnementen/ contributie		2.500	1.185	1.200
Verzekeringen		3.708	1.500	3.000
Cateringkosten			1.860	1.900
PR & Communicatie algemeen			1.590	3.000
Advies- en Administratiekosten (accountant)		4.000	13.393	8.000
Bankkosten			1.500	1.500
Overige en diversen		2.000	3275	1.000
		18.871	33.041	26.400
<u>Tentoonstellingen e.d.</u>				
Porti (uitnodigingen)		600	1.420	1.000
Advertenties/reclame		2.334	2.400	-
Diverse kosten/educatie			-	-

		4.000		
Drukwerk			-	-
Technische benodigdheden tentoonstelling			500	1.000
Kosten tentoonstellingen		18.035	23.300	17.000
		24.969	27.620	19.000
<u>Behoud en beheer</u>				
Reservering onderhoud interieur/ installaties				-
Reservering uitbreiding kunstbezit		3.500	3.000	1.750
Conservering / restauratie		2.500	2.500	1.250
Indirecte kosten kunst buitenruimte			"10.000	"10.000
Directe kosten kunst buitenruimte		20.000	10.000	10.000
		26.000	15.500	13.000
<u>Directe Kosten Projecten</u>				
Gestel-tekeningen/ Gestelkamer		3.500	900	-
Verrassend Echt			4.240	
Speurtochten		-	-	500
Debora Duvyis			6.640	
Verhaal van Woerden		2.500	-	-
Schitterend Romeins			6.000	
Leven langs de Limes		50.000		50.000
Projectie zijgevel museum		13.000	5.160	-
		69.000	22.940	50.500
<u>Totaal uitgaven</u>				
		301.860	248.222	253.613
<u>Ontvangsten</u>				
<u>Subsidie Gemeente Woerden</u>				
Basissubsidie Gemeente Woerden		150.119	147.900	150.119
Subsidie Kunstschaten/ KIOR		20.000	20.000	20.000
Vrijvallen loonkosten weekendmed.		17.000	9.136	4.000
		187.119	177.036	174.119
<u>Overige ontvangsten</u>				
Verkoop boeken en kaarten		1.500		1.700
Sponsoring derden		78.000	10.000	6.000
Subsidie Limes			25.000	50.000
Subsidie Projectie			3.000	-
Subsidie Schitterend Romeins			6.000	-
Verhuur en rondleidingen		2.300	960	2.300
Romeins schip		1.000	1.463	-
Entreegelden		10.500	10.845	11.000
Omzet artikelen laag			4.085	2.000
Omzet catering laag			1.400	1.400
Opbrengst huwelijken		4.500	3.000	3.000
Diversen/ verhuur muurkrant		2.500	-	500
Rente		-		1.000

		1.000		
		101.300	65.753	78.900
<u>Totaal Ontvangsten</u>		288.419	242.789	253.019
<u>Saldo resultaat</u>		13.441-	5.433-	594-

Voor Akkoord, Beleidsplan Stadsmuseum Woerden

Dhr. J.A.T.P. Hendriks (voorzitter)

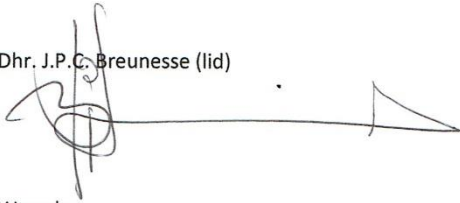
Woerden.....

Dhr. D. van der Snoek (penningmeester)

Woerden,

Dhr. J.P.C. Breunesse (lid)

Woerden.....

Dhr. N. W. Engelhard (lid)

